

Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács
Akademická rada Maďarov na Slovensku
Parková ulica – Park utca 4.
931 01 Šamorín – Somorja

Beszámoló

a SZMAT 2020-as tevékenységéről és a 2021-es tervekről

Úgy gondolom, hogy jelenleg nincs sem magánszemély, sem társadalmi szervezet, amelyiknek az elmúlt évet nem határozták volna meg alapvető módon a Covid19 vírus okozta járvány kezelését hivatott korlátozó rendelkezések. Ez így persze közhelyes megállapítás, de gyakran fordul elő még a tudományos életben is, hogy közhelyeken fordul meg valamilyen dolog kimenetele. A kérdés az lesz, hogy mit tudunk kezdeni ezzel a közhellyel.

Kezdem azonban azzal, hogy a 2020-as évet januárban a rendkívül jó hangulatú, ugyanakkor ünnepélyes keretek között zajló közgyűlésünkkel kezdtük. A jó hangulatot a helyszín, Alsósztrégova és a Madách-kastély nyújtotta, az ünnepélyes keretet pedig az, hogy szokásos vendégeinken – Kocsis Károlyon, az MTK EB elnökén és Morvai Tündén, az MTK EB titkárán – kívül jelenlétével megtisztelt bennünket Lovász László, az MTA elnöke is, aki előadást tartott a jelenlevőknek, valamint ő adta át a Fiatal kutatói díj nyerteseinek az okleveleket. Ez a hangulat változott meg februárban, amikor még részt vettünk az MTK EB ülésén a Domus-ban Budapesten, de a hónap végére már életbe léptek azok a korlátozások, amelyek – a rövid nyári szünetet leszámítva – lehetetlenné tették minden tervbe vett akciónk megvalósítását. A vezetőségi üléseinket is át kellett helyeznünk az online-térbe. Egyedül a 2019-es alsósztrégovai konferenciánk (Filozófia és irodalom) kötetét sikerült sajtó alá rendezni és kiadni. Ennek a kötetnek jelentős visszhangja lett. Sajnos, a másik kötet, amelyik a 2019 novemberi tudomány – áltudomány szimpóziumunk anyagait tartalmazta volna, eddig még nem állt össze.

Ezen kívül a következő tudományos rendezvények társszervezőiként szerepeltünk:

Többség – kisebbség együttélése. Identitások – VIII. nemzetközi tudományos szimpózium – A Selye János Egyetem Tanárképző Kar Neveléstudományi Tanszéke, Biológia Tanszéke és a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács 2020. december 10-én nemzetközi tudományos szimpóziumot rendezett az online térben. A konferenciához workshopok is tartoztak, amelyekre 15–16-án és 18-án kerül sor diákok részvételével. A szimpóziumot a Szlovák Köztársaság Igazságügyi Minisztériumának „Majorita – minorita a ich súžitie IV.” D073/2020/13-es számú projektje valamint a SZMAT támogatta, és az Emberi Jogok Világnapján (december 10.) került megrendezésre.

A SZMAT vezetősége 2020 decemberében döntött a **Fiatal kutatók a szlovákiai magyar tudományosságért díjról** Erre a díjra idén 6 javaslat érkezett. A benyújtott tudományos tevékenység alapján három személynek – Fekete Klaudiának, Szenczi Ivetának és Tömösközi Ferencnek – ítéltük oda a díjat.

SZMAT különdíj a XV. Felvidéki Tudományos Diákköri Konferencián

A különdíjat (100 EUR), Mgr. Paluba Daniel, a Károly Egyetem hallgatója nyerte el a "A correction of the local incidence angle of SAR data: a land cover specific approach for time series analysis (A SAR-adatok helyi beeső szög korrekciója: felszínborítás-specifikus megközelítés idősorok elemzéshez)" című munkájáért, amely a Természettudományi szekcióban került bemutatásra.

LEGERE - irodalmi verseny középiskolások számára (Nyitra, Konstantin Filozófus Egyetem, Középeurópai Tanulmányi Kara). Ez 3 fordulóban zajlott le, mégpedig október 5-én, november 4-én és december 1-én. Ezt a versenyt, amelynek keretén belül szakmai előadások és kerekasztal-beszélgetések is megvalósulnak, a kezdetektől támogatja a SZMAT.

Emléktábla-tárgyalások: Berzeviczy Albert (Brezovica), Magda Pál (Rozsnyó). A Berzeviczy-emléktábla elkészült, és a brezovicai polgármesterrel arra a megállapodásra jutottunk, hogy amint a járvány-helyzet lehetővé teszi, a táblát felavatjuk. A Magda Pál-emléktáblának a rozsnyói evangélikus parókia épületén való elhelyezésére megvan az egyházi hozzájárulás, még a műemlékvédelmi hivatal jóváhagyására van szükség.

2021-es tervek:

A tervezés nagyban függ attól, hogy milyen lefolyású lesz a Covid19-járvány. Vagyis, hogy mit lehet megvalósítani fizikai jelenléttel, és mit az online-térben. Ezzel összefüggésben érdemes lenne végiggondolni az összes tudományterület szemszögéből a Covid-jelenség mibenlétét, egészségügyi, társadalmi, kulturális kihatásait, valamint más krízis-jelenségekkel való összefüggéseit. Ehhez az elképzeléshez kérek hozzászólásokat a Közgyűlés részéről.

Bármilyen formában, de a Közgyűlést össze kell hívnunk még a 2021-es évben, hiszen letelik az eddigi Vezetőség megbízási időszaka, és új Vezetőséget kell választani. Felkérjük a Választmány tagjait, hogy tegyék meg jelöléseiket, és annak alapján döntünk arról, kik biztosítsák be a folyamatosságot a Vezetőségben, és kik legyenek az új tagok. Közben be kell tartanunk a szabályt, miszerint az elnök személyében rotációs alapon az egyes tudományágak jelennek meg. Az első elnök, Dusza János az anorganikus természettudományokat, a második, Mészáros András a társadalom- és humán tudományokat képviselte. Tehát az elkövetkező elnöknek az élő természettudomány területéről kell jönnie. Ugyanígy oda kell figyelnünk arra is, hogy a három alelnök a három nagy tudományterületet képviselje. A tudományos titkárt aztán a Vezetőség választja és nevezi ki. Első lépésként azonban Választmányt kell újraválasztani a Közgyűlésen. Ehhez évközben össze kell hívni a Választmányt, hogy a tudományterületek közti paritás elvét betartva ajánlatot tegyen az összetételére, és ezt a Közgyűlés szavazza meg. Mivel a két választás között elhunyt a SZMAT tiszteletbeli elnöke, Bauer Győző, döntenünk kell arról is, hogy erre a tisztségre javasol-e valakit a Választmány, vagy pedig e tisztség nélkül működik a SZMAT. A tiszteletbeli elnök státusza ugyanis nincs rögzítve az Alapszabályzatban.

2021-ben megvalósítjuk azt a szimpóziumot, amelyik 2020-ból csúszik át erre az évre: „Mi a szlovákiai magyar tudományosság?” A szimpózium-felhívást már megkapták az egyes szekció-vezetők, tehát csak a megvalósítás időpontjáról és helyszínéről (vagy online felületéről) kell döntenünk.

A SZMAT ősszel társszervezőként vesz részt egy nemzetközi konferencián, amelyiknek a témája a nemzeti irodalomtörténet és idegennyelvű befogadó kultúra viszonya (transzkulturális szempontok külföldieknek szánt magyar irodalomtörténetben). Ez egy magyarországi-szlovákiai-szerbiai-romániai-németországi-lengyelországi kutatókból álló munkacsoport több éves projektje, amelynek a kifizetése a 2022-es varsói Hungarológiai Kongresszuson önálló szekciója lenne.

És, természetesen, továbbra is társszervezők leszünk azokon a konferenciákon és szimpóziумokon, amelyek a komáromi, nyitrai, pozsonyi magyar nyelvű felsőoktatási intézményekben megvalósulnak.